

Brev til Neapel i 1857.

av Georg Størmer

I forbindelse med registrering av utenlandsbrev for Norgeskatalogen hadde jeg i 1978 brevveksling bl.a. med Sven Wiegand Hansen. I et brev opplyste han at han hadde et brev fra Bergen 7 okt. 1857 til Neapel, Italia med 11 skillings porto frankert med 3 sk og 8 sk Oscar. Jeg husker at jeg skrev tilbake og spurte om noen frimerker var falt av da portoene som jeg ellers hadde registrert til Neapel, var 24 skill. Han benektet dette og sa at brevet var påskrevet ”fr. dansk gr(ense)”.

Ill.1. Ex Wiegand Hansen

Forsiden: BERGEN 7 10 1857, TOUR-T VALENCIENNES
14 OCT 57, DAENEMARK R.2. Håndskrevet "40" for 40 grana ?
På baksiden: KDOPA HAMBURG 12.10.1857. HAMBURG
TH & T 12.10.1857. Marseille 15 oct 57, NAPOLI
19 OTT. Brevet tok 12 dager fra Bergen til Neapel.

Ill.2. Mitt brev.

Forsiden: BERGEN 23 9 1857, TOUR-T VALENCIENNES 30
SEPT 57, DAENEMARK R.2. Håndskrevet "40" for 40 grana ?
På baksiden: KDOPA HAMBURG 28.9.1857. HAMBURG TH
& T 28.9.1857. Marseille 1 oct 1857, NAPOLI 5 OTT.
Brevet tok 12 dager fra Bergen til Neapel.

Jeg fikk aldri se brevet til Wiegand Hansen og da jeg oppdaget et slikt brev i Pieter Ahl auksjonen hos Moldenhauer 17. November 2007 ble fristelsen stor for en gammel Norges samler.

Ved sammenlikning med mine notater oppdaget jeg at det var to forskjellige brev og med litt detektiv-arbeide fant jeg et bilde av Wiegand Hansens brev i Harry Snarvolds bok fra 2003: "Carrying Norwegian mail abroad up to UPU."

Sammenlikner vi de to brev vil vi se at det ene (mitt) er påskrevet "pr Bergen via Ha(mburg?)", mens det andre er påskrevet "pr. Jupiter via Ha(mburg?)". Begge var private skip tilhørende Det Bergenske Dampskipsselskap som brakte brev direkte til Hamburg. Portosatsen 11 skilling til Kongeriket Begge Sicilier via Frankrike finner vi omtalt på side 103 i Leiv Breckes bok fra 1984 "Norske Portosatser 1855-65". I følge portotaksten 1858 kunne man enten frankere helt frem til bestemmelsesstedet eller til dansk grense (her menes vel til dansk postkontor i Hamburg?) med 11 sk.

Siden porto til bestemmelsesstedet i 1858 var 39 sk. har porto betalt av mottaker tilsvart 28 sk. Brevene er imidlertid fra 1857 og det er uklart hva fullt betalt porto via Frankrike var på dette tidspunkt. Den omhandlede 11 sk. portosatsen ble trolig (?) innført med konvensjonen med Frankrike 31. Mars 1855 og endret til 16 sk. Ved sirk. av 7.10.59 (side 92). Slike brev gikk i lukket postsekk fra Hamburg til Marseille og ble så sendt med fransk skip til Messina.

Wiegand Hansens brev: I følge Salles "La Poste Maritime Francaise" II s. 173 gikk skipet Indus fra Marseille lørdag 17. Okt 1857 og gikk fra Messina tirsdag 20. Okt. Dette skulle passe bra med hans brev stemplet Napoli 19. Okt..

Mitt brev: I følge Salles II s. 173 gikk skipet Simois fra Marseille lørdag 3. Okt 1857 og gikk fra Messina tirsdag 6. Okt. Dette skulle passe bra med mitt brev stemplet Napoli 5. Okt. Nå er det slik at jeg på samme auksjon i 2007 også kjøpte ovenstående brev (Ill.3.) til samme adresse.

I følge Brecke s. 103 er det sendt via Østerrike (alminnelig vei) og frankert til østerriksromersk grense med 24 skilling. Mottakeren i Neapel har øyensynlig betalt 38 grana, ca 35 sk.sp.(?).

Ill.3. På forsiden: BERGEN 4 .4 1857.
På baksiden: KDOPA HAMBURG 8. 4.1857, HAMBURG TH&T 8.4.1857.
"Transito perlo Stato Pontificio", NAPOLI 18 APR.
Brevet tok 14 dager fra Bergen til Neapel.

I følge min tolkning av Snarvolds bok side 224 skulle brevet alternativt ha kostet 34 skilling frankert helt til Neapel. Den manglende porto på 10 sk. skulle tilsvare 11 grana, så her er det noe som ikke stemmer. Brevet har sannsynligvis gått i lukket sekk fra Hamburg med jernbane via Frankfurt i det Thurn & Taxiske system i Tyskland, videre gjennom Østerrike og Milano eller Venezia til grensen mellom østerrisk område i Italia og i Kirkestaten og derfra med jernbane til Neapel.

Alle de tre brevene er på forsiden stemplet av Forwarding Agents G. Scicluna & Figli.: ”Amm
ne Gen le Delle Poste.” som vi ofte finner på brev til Kongeriket De To Sicilier.

Vi ser at postveien via Frankrike av en eller annen grunn var 2 dager raskere enn via tysk/østerrisk område. Hvorfor dette var tilfelle er uklart. Til gjengjeld belastet brevene over fransk område mottakeren med 40 grana(?) mot 38 grana via Østerrike. Jeg ville synes det var interessant om noen av medlemmene har kommentarer til dette ulogiske regnestykke. Begge er sendt til samme handelshus i Neapel som man nok ønsket å ha et godt forhold til! Var det normalt raskere å sende over Frankrike? Hva var riktig kostnad for avsender og mottaker i disse to tilfelle?

I en helhetsvurdering - hvorfor valgte avsenderen disse alternativer?

Ellers er det jo interessant om noen har flere slike brev, eller om noen har noe interessant å tilføye til ovenstående